

Ὁ Θεόφρατος ἐγνώρισε καὶ ἀναφέρει 300 σχεδὸν εἶδη φυτῶν.

Ὁ Διοσκορίδης	400
Ὁ Λινναῖος	7.000
Οἱ Βοτανικοὶ μέχρι τοῦ 1815 . .	15,000
Ἀπὸ τοῦ 1815 ἕως τοῦ 1817 .	57,000
Ἀπὸ τοῦ 1817 ἕως τοῦ 1840 .	80.000
Ἀπὸ τοῦ 1840 ἕως τοῦ 1852 .	105,000

Σὲ ἐρωτῶ λοιπὸν, σοφὲ βαθυνούστατε, πῶς ὠφείλει ὁ Θεόφρατος τὰς 105,700 εἶδη φυτῶν, καὶ ποῖα τὰ Ἑλληνικὰ ὀνόματα αὐτῶν; Μὲ ποῖον δὲ μικροσκοπίον ἐσπουδαζέτε τοὺς ἀφανεῖς αὐτοὺς μύκητας μὲ τὸ τοῦ Πλοίσσλιου (Plüssli) ἢ μὲ τὸ τοῦ Ἀμικίου (Amici.)

Σοὶ διέφυγε βιβλία τὴν μνήμην (καὶ ἴσως παρέπεσαν αἱ ὡς πρό. τοῦτο σημειώσεις σου) ὅτι ἡ σπουδὴ τῶν μικροσκοπικῶν αὐτῶν καὶ παρασίτων μυκήτων, τόσον ἐπὶ φυτῶν, καθὼς καὶ ἐπὶ ζώων ἤρξατο μόλις πρό δεκαπέντε ἐτῶν;

Ἄλλ' ἀπ' οὗ κατὰ τὰ πολύχροτα χειρόγραφα τοῦ Σιμωνίδου καὶ τῆς Σμαλτά, οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζον τὴν Τυπογραφάν, τὴν βερβηκοπεριτίδαν, τὴν Δαγερτονίαν, τὸν πλακίτην τοῦ Λεβριέρου, τὰ ἀτροκίνητα, τοὺς σιδηροδόλους, τοὺς ἡλεκτρικοὺς τηλεγράφους καὶ πάσας τὰς μελλούσας ἀνακαλύψεις, διατὶ νὰ μὴ γνωρίζωσιν ἓνα μικρὸν καὶ ἄθλιον μύκητα;

Τί δὲ θέλεις εἰπεῖ, φίλτατε καὶ ἀγαπητέ Πύρρ, ὅταν μάθης ὅτι αὐτὴ ἡ ἐρυσίθη τῶν σιτηρῶν (ἡ δαύλιασμα, συνωπίδασμα, καψοῦρα, καπνία ἢ ἄλλως πῶς κοινῶς καλούμενη) τὴν ὁποίαν σὺ μὲ τοὺς μύθους τοῦ Πλίνου καὶ Οὐαέρωνος, μὲ τοῦ Θεοφράστου τὰς ἀμφιβάλλουσας φράσεις, καὶ μὲ τὰς καλοζήλους μεταφράσεις τοῦ συγγραφέως τῶν Γαιωνικῶν, Γρηγορίου τοῦ Πλατιστολόγου περιγράφεις καὶ βεβαιῶς «ὅτι εἶναι» παραγεώδης οὐσία! ἥτις ἐπεταὶ ὅτι ἀλλοιόδωσα «τοὺς χυμοὺς διὰ τῆς ψυγρότητος!!! ἐπιφέρει σηπτικὴν κατὰστασιν, ἐξ ἧς δύνανται νὰ βλαστῇ σωσὶν δευτεροπαθὲς μανιτάρια» τί θέλεις λέγω εἰπεῖ ὅταν πληροφορηθῇς ὅτι τρία ἄλλα εἶδη μυκήτων ἀναγόμενα εἰς τὴν εἰκογένειαν τῶν Γυμνομυκήτων (gymnomycetes) εἰς τὸ γένος uredo καὶ καλούμενα Καύστης ὁ σιτοφίλος (uredo sitofila), Καύστης ὁ τῶν λεπύρων (uredo glumarum) καὶ Καύστης ὁ τῶν ληθίων (uredo segetum) ἀποτελοῦσι τὰ τρία γνωστὰ εἶδη τῆς ἐρυσίθης τῆς καταστρεφούσης τὰ σιτηρὰ;

Καὶ τί θέλεις εἰπεῖ προσέτι ὅταν σοῦ ἐνθυμῶται (διότι τὸ ἤξεύρεις βέβαια ὡς Ἰατρός) ὅτι τὰ παρασίτως ζῶντα φυτὰ καὶ ζῶα ἐπὶ φυτῶν καὶ ζῶων, ζῶσι κατ' εἶδη ἐπὶ ὀρισμένων εἰδῶν, σπανίως δὲ ζῶσι τὰ αὐτὰ ἐπὶ τῶν συγγενῶν καὶ ἀναλόγων τῶν; οὕτω π. χ. οἱ παρασίτοι μύκητες τῶν σιτηρῶν, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἐρυσίθην, δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν ἐπὶ τῆς ἀμπέλου, καὶ οἱ τῆς ἀμπέλου, ἢ ἄλλων φυτῶν, δὲν δύνανται νὰ ζήσωσιν ἐπὶ τῶν σιτηρῶν, ἢ Ὀροβάχχῃ (δ κοινῶς λύκος) ζῇ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν δαπνίων, ὁ κύτινος πάντοτε ἐπὶ τῶν Κίστων κ τ λ.

Τί δὲ θέλεις εἰπεῖ ἀκόμι, ἂν σοὶ προσθέσω, ὅτι οὐχὶ μόνον ἕκαστον εἶδος φυτοῦ ἢ ζώου ἔχει τὸ ἰδίον τοῦ παρασίτου, ἀλλὰ πολλάκις αὐτὸ τὸ παρασίτον προσβάλλει εἰδικῶς μόνον ἐν ὄργανον τοῦ φυτοῦ ἢ τοῦ ζώου; (1)

Ἄν σὺ δὲν εἰπῇς τίποτε θέλω εἰπεῖν ἐγὼ ὅτι μὴ ἐβιάσας νὰ κάμω μᾶθημα Βοτανικῆς εἰς ἀρχαῖον μαθητὴν, ὅστις μετέρχεται τὸν Ἰατρὸν!

Ἄλλο δὲ τίνα ἐπιστημονικὸν ἐξαρχοπουλισμὸν μᾶς εἶπες συνεπεία καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν οἰκίπτεσαι καὶ τῶν μεγάλων γνώσεων τὰς ὁποίας ἀπέκτησας «Βοτανικὸς, λέγεις, εἶναι ὅστις ἐρεῖ» «ἐργον τὰ γρωρίζη τὰς τάξεις, τὰ γένη, καὶ τὰ εἶδη τῶν βοτάνων, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἑκάστην εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ θεοῖν.» Μέγας εἶναι Κύριε! αὐτὸ εἶναι Βοτανικὴ; καὶ τοιαύτη βλαστημία κατὰ τὴν εὐρυτάτης καὶ τερπνοτάτης τῶν ἐπιστημῶν ἡδύνατι νὰ ἐκφύγῃ τὸ ἔρκος τῶν δδόντων ἐπιστήμονος ἱατροῦ; Καὶ λοιπὸν ὁ ἐσωτερικὸς οργανισμὸς τῶν φυτῶν τόσον περίεργος καὶ θαυμαστός, σοὶ εἶναι ἀγνωστός; καὶ λοιπὸν τὸ ὀργανογραφικὸν μέρος τῆς ἐπιστήμης δι' οὗ βλέπομεν μεταμορφούμενα κατὰ κανόνας ἀπαρταγμένους τὰ φύλλα εἰς ἄνθη καὶ εἰς καρποὺς, καὶ ἐννομοὶ τῆς συμμετρίας καὶ ἀναλογίας τῶν ὀργάνων τῶν φυτῶν, καὶ ἡ μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας διάταξις αὐτῶν, εἶναι πρὸς σὲ τὸν ἱατρὸν ὅτι πρὸς ἐμὲ ἡ Σικανικὴ γλῶσσα; καὶ λοιπὸν, ἡ φυσιολογία τῶν φυτῶν δι' ἧς ὁ φιλόσοφος παρατηρητὴς θαυμάζει τοῦ Πλάτωνα τὴν παντοδυναμίαν, δι' ἧς ἀνακαλύπτει τελούμενα τὰ ἀφανῆ μυστήρια τῆς φύσεως συνδέοντα τὰ δύο ὄργανα Βασίλειαν διὰ νόμων ἀναλόγων, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας βασίζονται ὅλαι αἱ πράξεις τῆς γεωργίας καὶ ὁ παρὰ γόμενος ἐξ αὐτῶν πλοῦτος, εἶναι κατὰ σὲ καὶ ἄλλο ἢ Βοτανικὴ; Ἄν οὕτως ἔχῃ δὲν εἶναι παράξενον ἢ προηὲς ὅτι φυσιολογία μιᾶς γλώσσης εἶναι, ἡ γνῶσις τοῦ τρόπου καθ' ὃν κατατάσσονται αἱ λέξεις ἐν τῇ λεξικῇ, καὶ ἱατρικῇ εἶναι αἱ ἐμπειρικαὶ ἀραιμάξεις ἐπιπύσεις βδελλῶν, τὰ ἐμετικά καὶ τὰ καθάρσια. Μήν, εἶπαι Κύριε! Πύρρον, τρίς εἰς τὸν κόλπον σου, ἀπὸ πητὸν Πυρρίδιον, διὰ τὸν ἀπροσδόκητον τοῦτον νοῦν σου Πυρρίσμον.

Ἀνέγνωτας, λέγεις, εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ὅτι ὁ Μινδερ παρητήρησεν διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐπὶ ἀσθενῶν σταφυλῶν, οὐχὶ μύκητας, ἀλλὰ ζωύρια καὶ τίς τοῦτο; Μήπως τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ, Ἰσπανίᾳ, καὶ Ἑλλάδι δὲν παρατηρήθησαν οἱ μύκητες; Κατ' ἐμὲ εἶναι πιθανώτατον ὅτι ὁ Μινδερ εξέτασεν ἄλλην τινὰ ἀσθενείαν τῆς σταφύλης, ἂν ἀληθῶς εἶδε ζωύρια οὐδὲς ὅμως τῶν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Ἑλλάδι εἶδε τοιαύτην. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἀποτελεῖ τὴν νόσον τῶν βύς ζωύριον καὶ οὐχὶ φυτιδίον, μήπως διὰ τοῦτον ποδεκνύεται ὅτι ἡ νόσος εἶναι ἡ παραγεώδης οὐσία καὶ ἡ ἐρυσίθη;

(1) Π. Χ. Ὁ μύκης ὁ προσβάλλων καὶ καταστρεφὼν τὰ γαιώματα δὲν προσβάλλει κατὰ τὸ μέρος τοῦ φυτοῦ, ἀλλὰ μόνον τοὺς παρὰ τὴν ρίζαν ἀμυλώδεις κορδύλους.